

## ΜΥΡΟΛΟΓΙΑ ΜΑΝΙΑΤΙΚΑ.

## ΜΥΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ.

Ἐγὼ ἡ φτωχὴ ἡ ἄρφανὴ ἡ Ἀραπίτζα ἡ Παρασκῆ (α)  
ἀφ' ὄντας ἐγεννήθηκα.

Γενῆκα νας θρυκόλακας κ' ἔφαγα τὸν ἀφέντη μου.  
Πανδρεύθηκε κ' ἡ μάνα μου κ' ἔμεινα κακουβρίζικη,  
Κι' ὁ μπάρμπας μου μ' ἐμάζουζε μὰ ἦταν ἡ θεία μου κακιά·  
μ' ἔδερνε καὶ μὲ μάλουε καὶ μὲ τὰ θόδια μ' ἔστελνε,  
γὰ ζύλα καὶ γὰ λάχανα ζυπολύτη καὶ ζέντυτη (β)  
μὲ πάγουρα (γ) καὶ μὲ θροχιές κ' ἀπέκει δὲν ἐπέθενα  
γιαμὰ ζήσα, μεγάλωσα.

Γινῆκα δώδεκα χρόνου καὶ μία ἡμέρα τὸ πρῶτ  
ποῦ πήγαίνα κ' ταῖς Ἐλιμπιές ψωμί τῶν ζαλδελοφῶνε μου.  
κ' ἐκεῖ παρουσιάσθηκε γιαμὰ δ Γιάννης ὁ Μελάς  
τοῦ Ψαρομάτ' ὁ μεσιακός; (δ) καὶ μ' ἔδωσε μ' ἕνα σκιοῦνι  
μ' ἐτράβα τὸν κατήφουρο·  
μὲ πάει πέρα κ' τοῦ Ντραῖλι μὲ φέρε καὶ κ' τὸν Κουζουνά(ε)  
μέσα κ' τὰ Σιδεριάνικα μέσα κ' τὸν πύργον φυλακή.  
Μὰ πουνηρεύθηκε κ' ἐγὼ, κ' ἐπῆγα μὲ τὴ γνώμη του  
ὅσο π' ἀποχρυσήθηκε, καὶ μαυρορρεματίζουμαι. (ζ)  
πάω πάλι κ' τὸν μπάρμπα μου.

Καὶ δύο χρόνια σφαλιστὴ μέσα κ' τὸ σπίτι κάθουμου  
κ' ἀπάνω ποῦ ξεθάρεψα κ' ἔλεγαν τ' ἔνε κ' τὸ νησι, (η)  
κ' ἐπῆγα μὲ τὴ νόση μου νὰ ζαλοθοῦμε λούπινα,  
κ' ἀπάνω ποῦ ζαλόθηκα, γιαμ' ἄκουσα τὴ Νικολοῦ  
κ' ἔσκουζε δυνατὴ φωνή·

« Ἐχάθης μαῦρο Παρασκῆ, πάλι ματασυλλήφτηκες. »  
Κ' ἐκεῖ παρουσιάσθηκε πάλι ὁ Γιάννης; ὁ Μελάς  
μὲ τὰ καθούτζικα (θ) του τὰ ὕδω (ι).  
κ' ἕνα σπαθίκι εὐγαλε καὶ μ' ἄρχισε διπλαρισταῖς  
καὶ κ' τὴν Κοκκάλα μ' ἔφερε.

Κ' ἔσκουζα δυνατὴ φωνὴ « θόδια Καλογερόγιαννη (κ)  
ἀν θές νὰ κάμης ψυχικό. »  
ὅτ' ἔσκουζα τὸ ψυχικό κ' ἐκεῖνο δὲν ἐπέρασε.

Μὴ τιμωρῆς τὴν ἄρφαν, τί τό θαίρεται κ' ὁ θεός. »  
Κ' ἐκεῖ ἡ Κουτρολογιαννοῦ (λ) ἄρχισε γὰ νὰ μοῦ μιλή·  
« Μωρὴ πῶς δὲν μετανοᾷς πῶς δὲν ξαναθαψίζεσαι, (μ)  
« νὰ μὴ γενοῦσι φονικά ;

« Γιαμὰ γιατί ντροπιάζεσαι ποῦ θὰ γενῆς Μελάνισσα.  
« Νά ἦσαι κοντζὰ βετζιάνισα, (ν)

(α) Παρασκευή. (β) ἄνευ ἐνδυμάτων. (γ) πάγους. (δ) με-  
σαιὸς υἱὸς τοῦ Ψαρομάτη. (ε) τὸ Δρυαλί καὶ ὁ Κουζουνάς  
εἶναι χωρία εἰς τὰ ὁποῖα μετεφέρθη ἀπαχθεῖσα ἡ Παρα-  
σκ(ευ)ή. (ζ) Ἐφυγα ἢ ἐκρύβην εἰς τὸ μαῦρον βῆμα. (η) Ἐ-  
νόμιζαν ὅτι ὁ Ἰω. Μελάς ἔλειπεν εἰς τὸ νησί τῆς Ἐλαφο-  
νήσου. (θ) ἐν τῇ Μάνῃ καθούτζικα ὀνομάζουσι τοὺς ἀδελφούς.  
(ι) ὕδω ἀντὶ δῶμα. Ἡ μεταθέσις αὕτη εἶναι συνήθης εἰς τὴν  
Λακωνικὴν διαλέκτον καὶ ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ὡς ἀνωτέρω τὸ  
εἰδῆται ἀντὶ ἐδῶ. (κ) Γεῖτονός της (λ) Συγγένισσα τοῦ ἀ-  
παγωγέως Ἰω. Μελά. (μ) μεταβάλλεις γνώμην (ν) ἰσχυρά-  
ῃ Κουτρολογιαννοῦ διὰ νὰ πείσῃ τὴν Παρασκευὴν νὰ  
ἀκολουθήσῃ τὸν συγγενὴ της, τῆς καταδεικνύει ὅτι θὰ λάβῃ  
σύζυγον ἐκ μεγάλης γενεᾶς.

« Νύφη νὰ σὲ φωνάζουσι 'σὲ Σπείρα καὶ 'σὲ Κοτζουνά  
« σὲ' Λάγια καὶ κ' τὰ Τζικαλιά (ξ) σάν πως μὲ λέγουσι κ'  
ἐμέ; »  
« Δὲν τὸν ἐθέου (ο) μωρ' Γιαννοῦ κ' τὰ μαῖτα μου (π) νὰ  
τὸν ἰδοῦ,  
αὐτὸν τὸ Γιάννη τὸ Μελά, γιὰτ' ἐν ψυρίτης καὶ φτωχός.

## ΜΥΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΑΡΟΥ (α).

Γὰ δός μου μάνα τὴν εὐχὴ νὰ πάω κ' τὴν Τροπολιτζά,  
νὰ φέρ' ἀλήθειες παστρικιές. (β) Μὲ τὴν εὐχὴ μου αἰ !

Πατροῦ·

καλὰ νὰ πᾶς καλὰ νὰ ῥθῃς. Βανοῦ τὴν σράταν κ' τὴν ἔμπροσά  
καὶ παίρνου δίπλα τὰ θουνὰ καὶ πάου κ' τὴν Τροπολιτζά.

Πάου κ' τὸν Φαρμακόπουλον, εἰσαγγελέας ἦτανε·  
κ' ἄρχιζε καὶ μ' ἐξέταζε, κ' ἐγὼ τοῦ ἀπεκρίθηκα·  
εἶμαι τοῦ Γιώργαρ' ἀδελφή, ἡ Μπουραζάναινα ἡ Πετροῦ,  
κ' ἦλθα νὰ ἰδοῦ τὸ Γεώργαρο ποῦ τὸν ἐνταφιάσατε·  
καὶ νὰ μὲ δώσῃς ἀδεία.

Διτάξ' τὸν κλητῆρά του, εἰδᾷ (γ) κ' ἔφερε παπᾶ.  
Πῆγα καὶ τὸν ἐξέχωσα, τὸν εἶδα τὸν ἐγγουρίσα·  
στρουταῖς μετάνοιες τοῦκαμα καὶ τὸν ἐπαρχαλόουνα,  
Σύχω Γιώργω νὰ φύγουμε, νὰ πάμε κ' τὰ Νικλιάνικα, (δ)  
νὰ πάμε κ' τὰ Νικλιάνικα ποῦ μ' ἔστειλε ἡ μάνα μας.  
Ἐκεῖνος μ' ἀπουκρίθηκε· φυγ' ἀπ' ἐπὰ μωρὴ Πετροῦ,  
τ' ἐσεῖς μὲ παραδούσατε κ' τὸν Φέδερ τὸν Βαβαρόν,  
μόνε κ' τὸν Λάμπρο μοναχὰ νὰ εἰπῇς τὰ χαιρετίσματα,  
γιαμὰ ἦταν μὲ τὴ γνώμη μου. (ε)

(ξ) Ἡ Σπείρα, ἡ Κούζουνα ἡ Λαγία καὶ τὰ Τζικαλιά εἶναι  
χωρία τῆς Μάνης εἰς τὰ ὁποῖα κατοικοῦν συγγενεῖς τοῦ ἀ-  
παγαγέως οἵτινες θὰ φωνάζουν ν ὑ μ φ η ν τὴν Παρασκευήν.  
(ο) Θέλω. (π) Μετάθεσις ἀντὶ μάτια μου.

(α). Ὁ Γεώργαρος κατήγετο ἐκ Κίτσας· μὴ ἀναγνωρί-  
ζων δὲ τὴν Κυβέρνησιν ἐπολεμήθη ὑπὸ τοῦ Φέδερ μεχριστῶ  
ἠναγκάσθη καὶ παρεδόθη· συλληφθεὶς δὲ μετεφέρετο εἰς  
τάς ἐν Τριπόλει φυλακὰς, εἰς τι δὲ χωρίον τῆς Τριπόλεως  
ἐτράπη εἰς φυγὴν καὶ καταδιωχθεὶς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν  
ἠναγκάσθη νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν στέγην οἰκίας τινος, ἀφ' ἧς  
καταπεσὼν ἐτελεύτησε.— (β) Διότι τινὲς μὲν διέδιδον ὅτι  
ὁ Γεώργαρος ἀπέθανεν, ἕτεροι δὲ ἐπίστευον ὅτι ζεῖ, δι' ὃ  
ἀπεφάσισεν ἡ ἀδελφὴ του Πετροῦ Μπουραζάναινα νὰ με-  
ταβῇ εἰς Τρίπολιν ἵνα φέρῃ καθαρὰς πληροφορίας. (γ) ἐπῆ-  
γε (δ). Νικλιάνικα λέγονται χωρία τινὰ τοῦ δήμου Μέσ-  
σης τῆς ἐπαρχίας Οἰτύλου, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι κ'  
ἐκεῖνο τοῦ Γεώργαρου. (ε) Ὅταν ἐπολιορκήθη ὑπὸ τοῦ  
Φέδερ ὁ Γεώργαρος, μ' ἔλας τὰς παρακλήσεις τῶν συγγε-  
νῶν του καὶ τοὺς προφανεῖς κινδύνους, δὲν ἤθελε νὰ παρα-  
δοθῇ ἔχων ὁμογνώμονα τὸν Λάμπρον.

Σημ. Χρ. Τὰ ἀνωτέρω μυρολόγια ὑπὸ τῶν γυ-  
ναικῶν τῆς Μάνης ἐπὶ τῶν νεκρῶν ἐκφωνούμενα  
μας ἀπέστειλε πρὸς δημοσίευσιν ὁ ἐν Γυθείῳ συν-  
δρομητὴς ἡμῶν Κύριος Ἰω. Κουμουτζῆς.